

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ “ФІЛАТОВСЬКІ ЧИТАННЯ - 2021”

20-21 травня 2021 р.

Одеса

Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України
ГО «Товариство офтальмологів України»
ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»

МАТЕРІАЛИ

Науково-практичної конференції
з міжнародною участю “Філатовські читання-2021”

20-21 травня 2021 р.
Одеса

МАТЕРИАЛЫ

Научно-практической конференции
с международным участием “Филатовские чтения-2021”

20-21 мая 2021 р.
Одесса

ABSTRACTS

Research/practice conference with international participation
“2021 Filatov Memorial Lectures”

20-21 May 2021
Odesa

Одеса, 2021

УДК

ББК

Затверджено Вченою радою ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України". Протокол № 3 від 24 квітня 2021 року.

Редакційна колегія

- Пасечнікова Н. В. член-кор. НАМН України, д-р мед.наук, професор, директор ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"
- Науменко В.О. д-р мед. наук, професор, заступник директора з науково-медичної роботи ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Стойловська О.Г. завідувач відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Мирненко В.В. завідувач організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Сафроненкова І.О. канд. мед. наук, с.н.с. відділу офтальмоонкології ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Слободяник С.Б. канд. мед. наук, завідувач лабораторії функціональних методів дослідження ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аркуша А.Ю. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Муратова Є.Г. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Волкова Ю.С. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Березовська К.О. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Іванчукова Г.В. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аніщенко Ю.О. перекладач ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю
М 34 «Філатовські читання-2021». 20-21 травня 2021. – Одеса, "Чорномор'я". – 380 с.

У цьому збірнику представлені матеріали, авторами яких є українські фахівці в галузі офтальмології. У роботах викладені результати науково-практичних робіт, присвячених актуальним питанням надання висококваліфікованої допомоги пацієнтам із захворюванням очей. Матеріали збірника можуть бути корисні для науковців, практикуючих лікарів, студентів і аспірантів.

ISBN

Повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів.

© Державна Установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"

Пархоменко Г.Я., Петровська Т.О., Маноїло Т.В., Могілевський С.Ю. Зміни слізної плівки при застосуванні безконсервантних форм аналогів простагландину у пацієнтів з відкритокутовою глаукомою і синдромом сухого ока	95
Перетягин О. А., Дмитриев С. К., Лазарь Ю. М., Татарина Ю. А. Лечебная тактика ведения больных глаукомой с учетом целевого внутриглазного давления	96
Сердюк В.М., Ісаєв О.А. Частота поліморфізму <i>GLU298ASP</i> гена ендотеліальної <i>NO</i> -синтази у пацієнтів з первинною відкритокутовою глаукомою	98
Христич Л. А., Дмитрієв С. К. Топографічні особливості переднього сегменту ока у пацієнтів з різними механізмами закриття кута передньої камери	100

Діабетичні ураження органа зору. Вітреоретинальна і лазерна хірургія

Анатичук Л. І., Пасечнікова Н. В., Науменко В. О., Задорожний О.С., Храменко Н. І., Назаретян Р. Е., Мирненко В. В., Кобилянський Р. Р., Кустрин Т.Б., Король А. Р. Температура і густина теплового потоку поверхні очей пацієнтів з діабетичною ретинопатією	104
Безуглий М. Б., Завгородня Н. Г. Ефективність ранньої лазерної коагуляції при центральній серозній хоріоретинопатії	105
Ганюк В.М., Петренко О.В., Натрус Л.В., Зелінська М.В. Зв'язок рівня L-FABP у сироватці крові хворих з проліферативною діабетичною ретинопатією з різною тривалістю цукрового діабету в залежності від генотипу <i>CYP2E1</i>	107
Дроздов В. О., Сакович В. М. Гіпербарична оксигенація в лікуванні непроліферативної діабетичної ретинопатії з діабетичним макулярним набряком	108
Задорожний О. С., Назаретян Р. Э., Уманец Н. Н., Мальцев Э. В., Науменко В.А., Пасечникова Н. В. Обоснование безопасного температурного режима для витреоретинальной хирургии (экспериментальное исследование)	110
Коробов К. В. Утворення досконалих кінцевих продуктів глікування при непроліферативній діабетичній ретинопатії у хворих на цукровий діабет 2 типу	112
Луценко Н. С., Кирилова Т. С., Ісакова О. А. Дослідження мікроциркуляції периферичної сітківки за допомогою оптичної когерентної томографії ангіографії у хворих на цукровий діабет	114
Міхейцева І. М., Коломійчук С. Г., Сіроштаненко Т. І., Супрун Л. В. Оцінка взаємозв'язку між метаболічним станом та розвитком порушень в сітківці щурів при діабеті з міопією	116
Максимук О. Ю. Сучасна діагностика і деякі особливості лікування різних типів ретинальних тромбозів	117
Могілевський С. Ю., Панченко Ю. О. Рецидиви діабетичної макулопатії після вітреоретинальних втручань та ендотелін-1 у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу	119
Панченко Ю. О. Нові фактори розвитку рецидивів діабетичної макулопатії після хірургічного лікування у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу	121
Пономарчук Віра. С., Уманець М. М., Величко Л. М. Рівень фактору росту ендотелія судин у скловидному тілі у пацієнтів з проліферативною діабетичною ретинопатією в залежності від інтравітреального введення різних доз афліберсепта	122

Formation of advanced glycation end products in non-proliferative diabetic retinopathy in patients with type 2 diabetes

Korobov K. V.

Shupyk National Healthcare University of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

In the development and progression of non-proliferative diabetic retinopathy (NPDR) in type 2 diabetes (T2D), an important role belongs to the formation of advanced glycation end products (AGE). The aim of the study was to examine glycation markers – carboxymethyllysine (AGE-CML) and circulating AGE-receptor (sRAGE) in the initial stages of NPDR in T2D patients. The content of AGE-CML in T2D increased compared to the control, which was more pronounced in the presence of initial retinal changes (1.3 times higher than in patients without such changes; $p=0.015$). The content of sRAGE, in the presence of diabetic retinal changes, was 2.2 times lower ($p<0.001$). Also, the content of AGE-CML was 1.5 times higher in cases of progression of NPDR during 1 year of observation, than without it, while the content of sRAGE was 1.6 times lower. Thus, the accumulation of AGE-CML in the blood and the reduction of sRAGE level were associated with the onset and progression of NPDR.

Дослідження мікроциркуляції периферичної сітківки за допомогою оптичної когерентної томографії ангиографії у хворих на цукровий діабет

Луценко Н. С., Кирилова Т. С., Ісакова О. А.

Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України» (Запоріжжя, Україна)

В останні роки стрімкі технічні досягнення оптичної когерентної томографії ангиографії (ОКТА) розширили наше розуміння діабетичної ретинопатії (ДРП), серйозного мікросудинного ускладнення цукрового діабету. Та, не зважаючи на це, важливим залишається питання ранньої діагностики змін мікроциркуляторного русла сітківки у хворих на цукровий діабет, ще до того, як вони клінічно виявляються при огляді очного дна. ОКТА дослідження стану окремо трьох ретинальних сплетінь на різній відстані від фовеа може стати потенційним напрямком доклінічного скринінгу діабетичних змін судин сітківки.

Мета: дослідити стан мікроциркуляторного русла центральної та периферичної сітківки за допомогою ОКТА у пацієнтів з цукровим діабетом без офтальмоскопічних ознак ДРП.

Матеріали і методи. Було обстежено 15 людей (30 очей) з цукровим діабетом без наявності офтальмоскопічних ознак діабетичної ретинопатії. Групу контролю склали 14 здорових осіб (28 очей). Всім досліджуваним виконувалась ОКТА діагностика за допомогою приладу RTVue 100 XR OCT Avanti (Optovue, Inc., Fremont, CA) у режимі Angio Retina 3x3 мм, під час якої реєстрували три послідовні скани зі зміщенням від центру фовеа до периферії у скро-

---

невному напрямку. У подальшому виконувалась мануальна сегментація ОКТА зображення на три окремі сплетіння: поверхнєве, серединне та глибоке та проводилась оцінка щільності судин ретинальних сплетінь для відстані 1-9 мм від центру фовеа.

Результати. Було визначено, що щільність поверхнєвого сплетіння пацієнтів з цукровим діабетом без проявів ДРП статистично не відрізнялась від отриманих даних у контрольній групі та зменшувалась на 39 % від 2 до 9 мм від центру фовеа. У той же час при оцінці щільності серединного та глибокого сплетінь у хворих на діабет без ДРП відмічались нижчі показники ніж у здорових осіб в усіх досліджуваних зонах у середньому на 9% та 11% відповідно ($p < 0,05$). Було визначено, що щільність серединного та глибокого сплетінь більш стрімко знижувалась у напрямку периферії (3-9 мм) у порівнянні з групою контролю: на 25% у серединному та 27% у глибокому сплетінні, при зниженні на 21% та 22% відповідно у групі, що складалась з здорових осіб.

Висновки. ОКТА дослідження дозволяє провести кількісну оцінку стану окремо кожного з ретинальних сплетінь центральних та периферичних відділів навідріз від інших методів візуалізації мікроциркуляторного русла сітківки. Застосування ОКТА за наданою методикою забезпечує раннє визначення мікросудинних змін сітківки у хворих на цукровий діабет, що дозволить забезпечити вчасне застосування методів лікування та профілактики, а за умов моніторингу може стати надійним маркером клінічного прогресування діабетичної ретинопатії.

Investigation of peripheral retinal microcirculation using optical coherence tomography angiography in patients with diabetes

Lutsenko N. S., Kyrylova T. S., Isakova O. A.

State Institute "Zaporizhzhia Medical Academy of Postgraduate Education, Ministry of Health of Ukraine" (Zaporizhzhia, Ukraine)

Early diagnosis of retinal microcirculatory changes in patients with diabetes remains an important issue today that can be solved by optical coherence tomography angiography (OCTA). **Purpose:** to investigate the condition of the microcirculatory bed of the central and peripheral retina in patients with diabetes without ophthalmoscopic signs of diabetic retinopathy using OCTA. **Materials and methods:** Examined 15 people (30 eyes) with diabetes without ophthalmoscopic signs of diabetic retinopathy using OCTA. The control group consisted of 14 healthy individuals (28 eyes). **Results:** It was found that the density of the superficial plexus in the main group did not differ statistically from the data obtained in the control group, while the density of the middle and deep plexuses in the subjects were lower than in healthy individuals ($p < 0.05$). **Conclusion:** OCTA provides early detection of retinal microvascular changes in patients with diabetes.
